

Församlingsinstruktion för Orusts pastorat

I pastoratet ingår 7 församlingar, Morlanda, Tegneby, Röra, Torp, Stala, Långelanda och Myckleby.
I pastoratet finns 6 prästbefattningar: 1 kyrkoherde och 5 komministrar, samt 2 diakonbefattningar.

Stiftstyrelsen har beslutat att minst 5 komministerbefattningar skall finnas i pastoratet.
I pastoratet finns 4,8 kantorsbefattningar.

I pastoratet finns följande kyrkor/kapell/gudstjänstlokaler:

Stala kyrka, Tegneby kyrka, Nösunds kapell, Röra kyrka, Torps kyrka, Myckleby kyrka, Långelanda kyrka, Morlanda kyrka, Gullholmens kyrka, Käringöns kyrka, Mollösunds kyrka, Hälleviksstrands kyrka, Flatö kyrka och Lillkyrkan i Ellös, kallad Lekkyrkan.

Församlingshem som kan upplåtas till gudstjänst:

Kyrkans hus i Ellös, Kyrkans hus i Henån, Kyrkans hus i Svanesund, Långelanda församlingshem, Tegneby församlingshem, Myckleby församlingshem och Stala församlingshem.

Håkan Helleberg

Kyrkoherde
2016-05-31

Bo Andersson

Kyrkofullmäktiges ordförande
2016-05-31
Enligt paragraf:

Församlingsinstruktionen utfärdad av domkapitlet i Göteborgs stift,

Datum:

Enligt paragraf:

"Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas." Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift".

Kyrkoordningen, inledning till andra kapitlet.

De regler domkapitlet beslutar om

- I Orusts pastorat firar de sju ingående församlingarna **huvudgudstjänster** under ett kyrkoår, enligt redovisning under rubriken **Gudstjänst**. Av nämnda redovisning framgår även fördelning över ön och motivering för antalet.
- Orusts pastorat kommer ej att regelmässigt fira någon huvudgudstjänst med församling i annat kristet trossamfund.
- I Orusts pastorat är kyrkomusikerna **kantorer**.
- I Orusts pastorat tillämpas villkoren **enligt kyrkoordningen vid** anställande av kyrkoherde eller komminister.
- Orusts pastorat följer **Svenska kyrkans riktlinjer** för konfirmandarbetet.
- Orusts pastorat firar **huvudgudstjänst med nattvard vid minst 150 tillfällen** per kyrkoår. Antal i respektive församling framgår av redovisning under rubriken **Gudstjänst**.

Omvärldsanalys

Orusts pastorat präglas av att det omfattar både landsbygd, med starka och långvariga traditioner, och tätorter, med en större rörlighet vad beträffar ursprung och levnadssätt. På landsbygden brukas jorden i olika syften, allt ifrån aktivt jordbruk till häst- och fårgårdar. På ön finns också den starkt levande båtbyggartaditionen och småskaligt fiske.

Människor söker sig till Orust för att kunna leva närmare naturen med närhet till hav och båtliv. Här finns även en stor känsla av samhörighet. Inom tätorterna finns mindre företag och förvaltning och ett brett spektrum av invånare med olika utbildningsnivåer och inkomster. Men det finns även många som har bott och verkat på Orust under hela sitt liv och har rötter här sedan generationer tillbaka.

Pastoratet rymmer många som idag och troligen också i framtiden arbetar på annan ort t.ex. i Göteborg, Uddevalla eller Stenungsund, vilket kan medföra delad samhörighetskänsla.

Barn

På ön finns många barnfamiljer. Orust kommun har beslutat att koncentrera skolverksamheten, i första hand, till Henån, Svanesund, Ellös och Varekil. Barn och ungas perspektiv och levnadsförhållande ska beaktas. Vi har alltid barnens bästa i fokus. Vi tar alltid barnkonsekvensanalysen i beaktande.

Lekkyrkan i Ellös.

Äldre

Många innevånare är i åldern 65 år och uppåt, allt från de som är mycket aktiva till de som är i behov av vård och omsorg. Orust har ett rikt föreningsliv med stort medlemsantal och många aktiviteter för både stora och små.

Sommargäster

Under sommaren ökar befolkningen betydligt. Dels med bofasta sommargäster som har egna sommarhus, dels under 4-6 hektiska sommarveckor med vecko- och dagbesökare. I första hand kommer de till de västra delarna av pastoratet.

Öppet varv. Fotograf: Ronny Svensson, Orust kommun.

Vistelsebegrepp

I kyrkoordningen finns det som kallas "vistelsebegreppet". Enligt 2 kapitlet 1 § i Kyrkoordningen.

<http://www.svenskakyrkan.se/kyrkoordningen/> Det betyder att kyrkan har ett pastoralt ansvar för alla som befinner sig inom pastoratets/församlingens gränser, medlemmar (tillhöriga) /ickemedlemmar (icke tillhöriga)

De kan delas upp i följande kategorier:

- **Fastboende**, de som är skrivna i Orust kommun. (kan indelas i olika grupper, ålder etc.)
- **Fritidsboende**, de som har boende här, men ej är skrivna här.
- **Besökare**, på kortare tid, främst under sommaren. 1-30 dagars vistelse. Bor på campingplatser, i båtar, på hotell, vandrarhem m.m.
- **Flyktingar**, de som bor i någon form av flyktingförläggning.

Barnkonsekvensanalys

Bibelcitrat Jesus sade: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de" (Mark 10:14).

Vi vill att alla barn i vårt pastorat ska tänkas in i planeringen av verksamheten genom att iaktta ordalydelsen i portalartiklarna från FN:s Barnkonvention:

- Art 2 – att alla barn har samma rättigheter och lika värde
- Art 3 – att barnets bästa ska beaktas i alla beslut
- Art 6 - att alla barn har rätt till liv och utveckling
- Art 12 – att alla barn har rätt att säga sin mening och få den respekterad

Vilka i pastoratet ska göra barnkonsekvensanalys (BKA) ?

- Kyrkofullmäktige – ja
- Kyrkoråd/Arbetsutskott – Ja
- Församlingsråd-nej
- Valnämnd-nej

Beslut om att införa BKA togs 2012 av kyrkomötet och reglerna gäller från 2013. Reglerna för detta finns i kyrkoordningen för Svenska kyrkan. Alla barn som vistas och bor i Orusts pastorat berörs av dessa regler, att göra BKA vid beslut som gäller dem.

Vi har kartlagt pastoratets barn/ungdomsverksamhet det gångna verksamhetsåret 2015. Pastoratets församlingspedagoger och barnledare har lämnat svar på ett antal frågor om verksamheten. Det finns ca 612 barn i pastoratets olika verksamheter.

Vi har även träffat enhetschefen för Familjeenheten på Orust kommun och diskuterat möjligheten till samarbete, framför allt i Henån. Nyinvidga Kyrkans Hus i Henån ger ökade möjligheter till gemensamma aktiviteter.

Vi ser att det finns många goda och attraktiva möjligheter för barn att delta i olika grupper. Det finns verksamheter för barn i alla åldrar 0 – 18 år. Svenska Kyrkan på Orust står sig väl i konkurrensen med andra aktiviteter.

Vi redovisar 87 stycken döpta under år 2015 i Orusts Pastorat. Antalet nyfödda var 68 st. Under år 2015 har 127 stycken ungdomar kallats till konfirmationsundervisning och av dessa har 79 stycken konfirmerats. (Uppgifterna är hämtade från vår Årsredovisning för 2015)

Vi ser det som en viktig del att ha en bra kontakt och dialog med öns skolor/lärare, samt barnens föräldrar för information om våra verksamheter.

Under kapitlet **Undervisning**, redovisar vi vår syn på undervisning för barn 0-18 år avseende innehåll och pedagogiska metoder. Det är av stor betydelse att alla barn får med sig en trygghet genom dopet och bekräftelse inför vuxenlivet genom konfirmationen.

Pastoralt program

Det pastorala programmet, som beskriver gudstjänst, undervisning, diakoni och mission i vårt pastorat, skall vara ett dokument som hålls aktivt och utvecklas. Vi har fokus på att engagera anställda och frivilliga på alla områden. Vi skall alltid ha barnens bästa i fokus.

Vi har ständigt omvärldsanalysen i åtanke och försöker iaktta hur den kan och skall påverka församlingarnas och pastoratets arbete på lång och kort sikt.

Det uppskrivade tempo och de krav som ställs i dagens samhälle ökar behovet av en god kraft som levererar en djupare mening, hopp och framtidstro i alla livets skiften och tryggar behovet av en stabil värdegrund från födseln.

Arbetet inom gudstjänst, undervisning, diakoni och mission behöver hela tiden utvecklas och utvärderas. En av de nu allra viktigaste frågorna är flyktingfrågan. Vi är som engagerad kyrka en viktig samarbetspartner i vårt samhälle.

Vår kyrkas tro

Orusts pastorat följer Svenska kyrkans portalparagraf i formuleringen kring Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära:

1 § Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, som gestaltas i gudstjänst och liv, är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter, är sammanfattad bl.a. i de apostoliska och nicenska trosbekännelserna samt i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument. Psalmbok, handbok, bönbok är uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

”Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan” *Ur kyrkoordningen.*

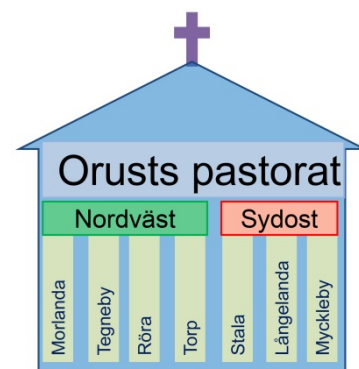
Analys

Analys av hur omvärlden påverkar församlingarna ska göras kontinuerligt. Man ska tänka strategiskt på lång och kort sikt. Med följande frågeställningar:

- Hur påverka samhällets förändringar församlingsarbetet på både lång och kort sikt?
- Inom vilka områden behöver vi utveckla eller förändra vårt arbete?
- Vilka prioriteringar behöver göras?
- Vilka möjligheter och utmaningar finns i framtiden?
- På vilket sätt påverkar barnens situation församlingsarbetet?

Alla har vi vårt ansvar att skapa och utveckla gemenskapen i församlingen. Att vara igenkänd och ”någon” är viktigt. Varje församlingsmedlem skall känna att det finns någon att vända sig till när man behöver stöd och hjälp. Här finns ett ansvar i vistelsebegreppet. Enligt 2 kapitlet 1 § i Kyrkoordningen. <http://www.svenskakyrkan.se/kyrkoordningen/>

Musiken är på många sätt en central kraft i församlingens arbete och bidrar till att skapa gemenskap och samhörighet. Musiken har en helande och läkande kraft. Vi vill verka för att skapa en dialog i våra församlingar mellan anställda, kyrkvårdar, församlingsråd, församlingsbor och kyrkobesökare för att fånga upp förslag och önskemål om innehåll i gudstjänsterna.

Gudstjänster

Huvudgudstjänst

**Bibelcitat: Jesus sade: "Där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem".
Matteus 18:20**

Gudstjänsten är centrum i församlingens liv och arbete. Den är den gemensamma mötesplatsen med Herren, där Guds Ord förkunnas och sakramenten förvaltas i enlighet med Jesu instiftelse.

Huvudgudstjänsten firas enligt Svenska kyrkans ordning. I Orusts pastorat ska det som regel, varje söndag, firas minst tre huvudgudstjänster. Dessa kan vara högmässor och vanligen firas på fasta klockslag och fördelade över ön.

Genomgång av Gudstjänster i Orusts Pastorat 2015

Församling	Tillfällen	Varav mässor
Stala kyrka	44	22
Tegneby kyrka	42	16
*Nösunds kapell	6	1
Röra kyrka	38	14
Torp kyrka	48	23
***Myckleby kyrka	20	8
Långelanda kyrka	43	18
Morlanda kyrka	42	21
**Gullholmen kyrka	22	12
**Käringön kyrka	10	7
**Mollösund kyrka	14	7
*Hälleviksstrands kyrka	4	1
*Flatö kyrka	1	
Summa	334	150

*Öppet sommarsåsong

**Var tredje söndag. Har även Veckogudstjänst var tredje vecka, ej medräknad.

***Var annan söndag, på grund av vikande tillströmning.

Kursiv- tillhör församlingen ovanför.

Gudstjänsterna skall återspegla den evangelisk-lutherska bekännelsen. Vi skall sträva efter att budskapet blir tydligt utan att vara förenklat. Målsättningen är att gudstjänsterna skall präglas av den kristna trons glädje, helighet och en strävan efter en djupare mening med livet.

Vi eftersträvar att ge uttryck för den värme och omsorg som vi har om varandra. Både regelbundna och nya deltagare i gudstjänsten skall märka att de är sedda och välkomna. Det är angeläget att de som vill finna en djupare gemenskap i församlingen får möjlighet till det.

Det är viktigt att man får en predikan, som speglar en kontext mellan bibelns texter och vår nutid. Detta ger en undervisning som utvecklar den gudstjänstfirande församlingen.

Allt övrigt församlingsarbete har relation till gudstjänstlivet. Därför är det önskvärt att pastoratets anställda aktivt deltar i gudstjänstlivet. Det är också viktigt att frivilliga är delaktiga i gudstjänsten på olika sätt.

Musik i gudstjänsten

Musiken har, som tidigare nämnts, en självklar roll i gudstjänstlivet. Körerna har här en viktig plats att fylla.

Prest och kantor i respektive församling väljer gemensamt psalmerna och den övriga musiken i gudstjänsten. De utformar tillsammans församlingens musikprofil. Det är naturligt att kantorerna inom Orusts pastorat delar med sig av sina tankar, idéer, erfarenheter och, givetvis, kunskaper till varandra.

*Sommarmusik i Stala kyrka,
Fotograf: Gunilla Svensson*

Musikgudstjänster och sommarmusik

De arbetsledande prästerna i område nordväst och sydost samordnar musikgudstjänster i sitt område och kan delegera arbetet med organisering av sommarmusik.

Gudstjänster för barn

Gudstjänster/mässor för barn och unga skall arbetas fram. Berörda pedagoger bör gemensamt utforma sina idéer i samråd med respektive arbetslag. Vi vill verka för att Lekkyrkan i Ellös används av hela pastoratet.

Gudstjänster på äldreboenden

Gudstjänster på äldreboende ska finnas och vara regelbundna. Det är av vikt att vi engagerar fler som delaktiga i vår verksamhet på våra äldreboenden.

Gudstjänster under sommaren

Under semestertider bör resurser omfördelas så att man kan ha fler gudstjänster i de samhällen dit det kommer många under sommaren. Här bör man ta tillvara på den resurs som de sommarboende utgör och engagera dem i utformning och innehåll.

Dopgudstjänst

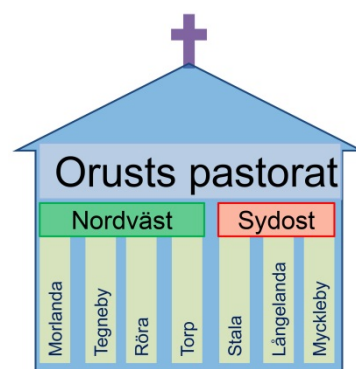
Dop skall företrädesvis ske i kyrkan.

Vigselgudstjänst

Vigsel bör i första hand ske på anvisade tider på lördagar. Undantagsvis kan den vara utanför kyrkorummet.

Begravningsgudstjänst

Begravningar sker enligt Svenska kyrkans ordning. Pastoral och biskopsbrev finns att tillgå.

Diakoni

Bibeltit Jesus sade: "Allt vad ni vill att människor ska göra för er, ska ni också göra för dem". Matteus 7:12

Diakoni är att se människan, hjälpa och stödja i kroppslig och själslig nöd, möta människor i sorg. Den är praktisk vardagskristendom och har sitt centrum i söndagens gudstjänst. Diakonal kompetens är viktig för att förstå och uppfatta människors hjälpbehov. Diakonin bör genomsyra allt i församlingens arbete, så att den diakonala närvaron blir tydlig. Diakonerna har genom sin tjänst ett särskilt ansvar för församlingarnas diakonala uppgifter. Det diakonala arbetet delas upp i de två arbetslagen sydost och nordväst.

Skapa mötesplatser

Det är en viktig uppgift inom diakonin att ordna mötesplatser, där människor i olika åldrar kan finna gemenskap, trygghet, vänner och känna att man tillhör en grupp, som i bästa fall kan bli som en familj. Andlig ensamhet i sin familj t.ex. kan upplevas som dubbel ensamhet, församlingens gemenskapen kan ge stöd och hjälp. Några exempel på mötesplatser är: kyrkkaffe, soppluncher, gemenskapsträffar, församlingsaftnar, läger och resor. Det är viktigt att här tydliggöra att det är i en kristen kontext. Med t.ex. aftonbön eller bibelutläggning, tydligt utformat till sammanhanget och målgruppen. När vi möter nybörjare i kristen tro är det extra viktigt att finna rätt nivå.

Hjälp till självhjälp

Både individuell diakoni och gruppdiaconi skall leda till att stärka den enskilde i den situation han/hon befinner sig.

I diakonins uppgift ingår att organisera och leda besöksgrupper och annan frivillig verksamhet i det diakonala arbetet. Dessa skall stå under tydlig arbetsledning, samt utrustas och uppmuntras för sin medverkan. Detta kan för medhjälparen vara till stor glädje, nytta och nödvändigt för att församlingsdiakonin skall fungera.

Vi stödjer den lokala diakonin genom att ta upp kollekter och gåvor till "Diakonin på Orust".

Vi stödjer den internationella diakonin genom stifts- och rikskollekter. Dessutom gåvor och insamling till t.ex. Robin Hood-projektet med lokal karaktär.

Det är viktigt att företrädarna för diakonin i respektive arbetslag nordväst och sydost, ges möjlighet att tydligt informera om behoven i respektive församling. Vi står inför en stor och mycket viktig utmaning och vi vill betona vikten av att frivilliga kan engageras att medverka under utbildad diakonal ledning. Samtidigt finns det en god möjlighet till samarbete med hjälporganisationer och lokalt föreningsliv.

Orusts pastorat deltar i tjänsten jourhavande präst inom ramen för kontraktets åtagande.

Undervisning

Bibelcitat Jesus frågade: "Vad är det ni går här och talar med varandra om"? Matteus 24:17

All undervisning utgår ifrån dopet, som är den grundläggande vigningen och den bekräftas i konfirmationen.

Undervisningens fokus ska vara Herren Jesus Kristus. Syftet är att människor skall kunna komma till tro och utveckla sin tro. Målet med undervisningen är att ge människor möjlighet att upptäcka och förstå den kristna tron och sedan tillämpa den i sina liv.

Undervisningen utgår från människors behov. Behoven kan vara både medvetna och omedvetna. När det gäller människors omedvetna behov har vi ett ansvar att dessa kommer i dagen. Vi möter människor i både glädje och sorg.

Vi ska ha en långsiktig undervisningsplan för hela pastoratet. Alla som undervisar ska stå under utbildad pedagogs ledning.

Undervisningens innehåll

Varje år skall följande ämnen belysas i pastoratets undervisning, utan inbördes rangordning:

Dopet, nattvarden, gudstjänsten, trosbekännelsen, den Helige Andes gåvor i församlingen, kristet vardagsliv, biblisk historia, ämnen i gränslandet mellan kultur och kristen tro.

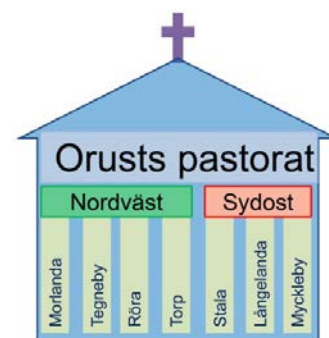
Äktenskapet, barnuppfostran, att leva ensam, anfäktelsen, syndakännedom, kontra dåligt själv-förtroende, tro-otro-tvivel, församlingssyn, kallelse till tjänst i församling och yrkesliv.

Pedagogiska metoder

Den pedagogiska metoden är väsentlig i undervisningen. Några exempel på metoder är: undervisning i grupp, lära genom att göra, lära genom dialog och lära genom att samverka.

Pastoratet vill medvetet arbeta för att bredda och fördjupa delaktigheten i undervisningsarbetet, upptäcka de gåvor som finns i respektive församling i detta avseende och utrusta medarbetare för ändamålet. Olika typer av samlingar kräver olika typer av pedagogiska metoder.

Det är väsentligt att reflektera kring detta och inför varje undervisningssammanhang medvetet välja pedagogisk metod.

Vuxenundervisning

Vuxenundervisning kan ske i form av traditionell bibelundervisning, men också i samband med predikan och undervisning i livsåskådning som kan vara i form av föredrag och workshops. Det kan ges många möjligheter och utrymme för kreativa lösningar. Undervisning i det mindre sammanhanget kan vara att träffas i grupper som t.ex. böne-, små- och hemgrupper.

Undervisning för barn 0-18 år

Pedagogerna i Orusts pastorat, skall tillsammans utveckla och utforma sina idéer till en gemensam plan och målsättning för verksamheten.

Undervisning för konfirmander

Konfirmationsundervisningen skall utföras enligt Svenska kyrkans riktlinjer. Ungdomarna ska bjudas in till undervisning som startar tidigast på höstterminen i åk 8. En förnyad inbjudan bör ske till de i åk 9 som inte konfirmerats.

Gemenskap är ett ord som präglar konfirmationsundervisningen på Orust. Vi satsar på gemensamma läger och samlingar. Unga ledare som sitter med i gudstjänst,

förklarar, inspirerar och förmedlar kontakt mellan präst och konfirmand. Unga ledare är en naturlig fortsättning på konfirmationstiden och en resurs vi försöker ta vara på.

Undervisning för vuxna

Målgrupper för undervisning kan vara vuxna i olika åldrar. Vuxenkonfirmation skall aktivt erbjudas. T.ex. till föräldrar till ungdomar som undervisas, men även till andra vuxna. Här behövs förebilder för vuxna i olika åldrar för att man skall förstå innebörden av att konfirmeras i vuxen ålder.

Samspel mission och undervisning

Det finns ett samspel mellan mission och undervisning. Missionen väcker tro och ur missionen uppstår behov av undervisning. Undervisningen i sin tur leder till att de som kommit till tro blir vittnen och budbärare.

Mission

Bibelcitat Jesus sade: "Kom och följ mig. Jag ska göra er till människofiskare".

Matteus 4:19–20

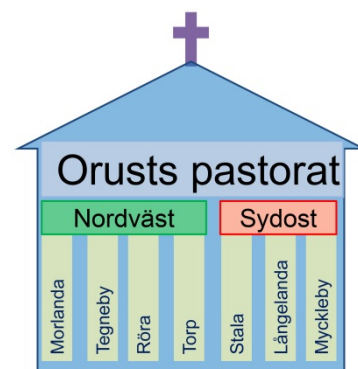
Mission är att leda människor till tro på Jesus Kristus, samt att bidra till att de skall växa i denna tro.

Vi bör alltid reflektera över hur missionsuppdraget skall uppfyllas inom Orusts pastorats, med dess särskilda förutsättningar ifråga om befolkningsstruktur och geografisk placering, mentalitet och tankeströmningar. Detta bör även omfatta hur missionsuppdraget följs upp mot andra delar av världen, och vilken uppgift vi har i detta.

Här vill vi arbeta fram tydliga målbilder i Orusts pastorat under ledning av respektive ansvarig präst i de två arbetslagen. En målbild för var och en församling, utifrån dess identitet och möjlighet.

- Att tillsammans med andra inom den världsvida kristna gemenskapen delta i Guds mission och dela på det som vi har fått.
- Att i mötet mellan olika kulturer försöka förstå vad våra verkliga behov är.
- Att åstadkomma en utveckling tillsammans, både andligt och kulturellt samt materiellt, som gör oss alla till helare människor.

Vi har både genom våra anställda och frivilliga ett stort kontaktnät. Den möjligheten ska vi ta tillvara på.

Kommunikation

Pastoratets kommunikation är ett viktigt redskap i missionsarbetet. Som grund för vår kommunikation finns ”Kommunikationspolicy för Svenska kyrkan på Orust”.

En viktig del av våra missionskanaler är vår tidning Korsord och vår hemsida, www.svenskakyrkan.se/orust Det är viktigt att använda rätt kanaler så att vi når de målgrupper som vi önskar.

Andra språk än svenska

För teckenspråkig verksamhet hänvisar vi till stiftets resurser. För verksamhet på samiska hänvisar vi till stiftskansliet. Vad gäller finskspråkig verksamhet samt verksamhet på andra minoritetsspråk hänvisar vi till den verksamhet som bedrivs inom Göteborgs kyrkliga samfällighet och av Göteborgs stift.

Pastoratets fokus

- Skapelsen är viktig att vårda och värna om och ger livet djup och mening. Den ska vårdas till kommande generationer.
- Vi vill ha en stärkande roll i människors liv, så de finner sin tro och utvecklas i denna tro.
- Vi vill bidra till samhällets positiva utveckling där varje människa blir sedd och får växa.
- Det är viktigt att varje församling får bevara och utveckla sin sanna egenart.
- Vi har alltid barnens bästa i fokus och ser alltid till deras bästa.

Pastoratets målsättning

Att föra varje människa ett steg närmare Jesus.

**Bibeltat Gud sade: ”Jorden skall frambringa grönska och fröbärande örter. Frukträd, som efter sina slag bär frukt med frö i sig, ska växa upp på jorden.”och det skedde så.
Första Moseboken 1:11**

